Statlig närvaro och service 2026 i Östergötlands län

Länsstyrelsen Östergötland

Titel:	Statlig närvaro och service 2026 i Östergötlands län
Författare:	Länsstyrelsen i Östergötlands län
Diarienummer:	100-15231-2026
Utgivningsår:	2026
Omslagsbild:	Länsstyrelserna - Karta över Östergötland och dess kommuner

Sammanfattning

År 2025 är 40 myndigheter representerade i Östergötlands län genom totalt 107 arbetsställen. Jämfört med år 2024 är antalet myndigheter samma men antalet arbetsställen har minskat med tre. Statens servicecenter har minskat med två arbetsställen, vilket även påverkar Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, och Skatteverket och Polismyndigheten har minskat med ett besökskontor.

Staten har ett något lägre antal arbetsställen i länet, räknat per 1000 invånare, jämfört med rikets snitt. Sett till antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen har länet åtta fler sysselsatta, per tusen invånare, jämfört med riket som helhet. 17 046 personer var anställda i statliga myndigheter 2024 varav 52 procent kvinnor och 48 procent män. I redovisad statistik och kartmaterial i rapporten framgår det att flest antal arbetsställen och flest anställda finns i länets stora kommuner, Linköping och Norrköping.

Information om utvecklingen det senaste året har kommit till Länsstyrelsen Östergötlands kännedom främst genom ett antal frågor som har skickats ut till länets myndigheter. I svaren framgår eventuellt genomförda förändringar, utveckling, kända planer samt identifierade omvärldsfaktorer som påverkar respektive myndighet. Länsstyrelsen har fått svar från 22 myndigheter i länet.

Merparten av myndigheterna i länet uppger att de inte har haft några omstruktureringar eller avvecklingar under året. De planerar inte heller för det, vare sig i närtid eller på längre sikt. Några få myndigheter bedömer att det möjligen kan bli en mindre ökning. Lantmäteriet och Trafikverket uppger att de, i och med konjunkturen och tilldelade ekonomiska resurser, har minskat personal eller har anställningsstopp, inte enbart i Östergötland utan i hela landet.

Servicegivande myndigheter har 34 besökskontor i länet. Flest besökskontor, finns i Linköping. Därefter i fallande skala; Norrköping, Mjölby, Motala, Finspång, Kinda samt Vadstena, Ödeshög, Boxholm, Åtvidaberg och Valdemarsviks kommuner. I två kommuner i länet, Söderköping och Ydre, finns inga besökskontor.

Flera myndigheter hänvisar främst kunder/invånare och deras behov av service till digitala kanaler.

Merparten av länets myndigheter redovisar att det inte görs särskilda satsningar utifrån geografi eller i områden som definieras som utanförskapsområden enligt SCBs och Boverkets analytiska verktyg där de definierar regionala statistikområden (RegSO). Länet har nio utanförskapsområden, fördelade på tre kommuner. Besökskontor finns i två områden genom Statens Servicecenter i, Linköpings och Norrköpings kommuner. Länsstyrelsen vill lyfta vikten av Statens Servicecenters närvaro

i orter med utanförskapsområden och konstaterar att ett servicekontor i Motala saknas.

I socioekonomiskt utsatta områden, som utanförskapsområden är, bedömer Länsstyrelsen statlig närvaro särskilt viktig. Det handlar om möjlighet att få hjälp med ärenden men också för att öka förtroendet för staten och bidra med arbetstillfällen. Tillgången till digitala lösningar är generellt lägre i utanförskapsområden. För de som är äldre, personer med låg utbildningsnivå, och de som är utrikes födda är tillgången till digitala lösningar ännu lägre. Man kan se att olika ojämlikhetsfaktorer förstärker varandra.

Det är också av betydelse hur statliga myndigheterna samarbetar med berörda kommuner, både generellt men specifikt i socioekonomiskt utsatta områden. Det kan exempelvis handla om Polisen och brottsförebyggande arbete eller Arbetsförmedlingen i frågor som rör arbetsmarknad och integration.

Statens närvaro är inte enbart en faktor som bidrar till att erbjuda ett diversifierat utbud av service genom ökad tillgänglighet och arbetstillfällen i länets kommuner. Länsstyrelsen bedömer att den statliga närvaron inverkar positivt på utveckling i aktuell kommun, för företag och tillgängliga arbetstillfällen i fler branscher än inom staten. Det bidrar till möjligheter för individer och deras familjer att etablera sig i hela länet och underlättar rekrytering till positioner inom näringslivet och i kommunernas verksamheter, särskilt i länets mindre kommuner.

En bedömning från Länsstyrelsen, vad gäller tillgänglighet till servicegivande myndigheter, är att flera olika aspekter skulle behöva vägas in. Det kan vara tillgänglighet till kollektivtrafik, tillgång till fortskaffningsmedel, öppettider, med mera. Myndigheters lokalisering och antal besökskontor påverkar tillgängligheten. Nämnda faktorer utgör viktiga delar men en djupare kartläggning med fler variabler skulle vara av värde för att göra en fördjupad helhetsbedömning av vilken nivå som är både kostnadseffektiv och tillräcklig för statlig service och tillgänglighet.

Innehåll

SAMMANFATTNING ... 3

INLEDNING ... 6

Mål och syfte ... 6

Metod ... 7

Förklaring av begrepp ... 7

STATLIG NÄRVARO I LÄNET ... 10

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länet ... 11

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länets utanförskapsområden 16

Antal sysselsatta inom statlig sektor i länet ... 18

STATLIG SERVICE I LÄNET ... 24

Besökskontor hos servicegivande myndigheter i länet ... 25

Besökskontor i utanförskapsområden ... 28

ANDRA FAKTORER SOM PÅVERKAR STATLIG NÄRVARO OCH SERVICE ... 29

Samverkan ... 31

SAMLAD BEDÖMNING AV STATLIG NÄRVARO OCH SERVICE OCH DESS PÅVERKAN PÅ LÄNET ... 31

Statlig närvaro ... 32

Statlig service ... 34

Samlad bedömning ... 37

REFERENSER ... 41

Skriftliga underlag ... 41

Skriftliga underlag ... 41

Statistiska källor ... 41

Internetkällor ... 41

Övrigt ... 42

BILAGOR ... 43

Bilaga 1: Statliga myndigheter, antal arbetsställen och antal kommuner med arbetsställen i länet 2025 ... 43

Inledning

I regleringsbrevet för länsstyrelserna 2026 formuleras uppdraget 3A1 om statlig närvaro och service på följande sätt: ”Länsstyrelserna ska redovisa den statliga närvaron och servicen i länen. Av redovisningen ska framgå i vilken utsträckning statliga myndigheter finns närvarade och erbjuder service i områden där utanförskapet är stort. Vid genomförandet av uppdraget ska befintlig statistik användas. Uppdraget ska senast den 15 oktober 2026 redovisas till Regeringskansliet (Finansdepartementet). Länsstyrelsen i Örebro län ska samordna länsstyrelsernas redovisning av uppdraget.”

Mål och syfte

Regeringen har tidigare uttalat att det finns behov av att stärka förtroendet för statliga myndigheter och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Utvecklingen går mot fler digitala tjänster, men såväl privatpersoner som företagare har ändå behov av att fysiskt kunna möta myndigheter för att få personlig service. Detta kan vara särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de med vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta.[1]

Målsättningen med uppdraget är att

- belysa hur myndighetsinfrastrukturen ser ut i länet, vilken samlad statlig service som finns, hur den kan tänkas utvecklas i framtiden samt analysera vad det får för konsekvenser för det egna länet och dess kommuner.
    - belysa hur den statliga närvaron och servicen ser ut i länet och dess kommuner.
    - belysa vilken grad av service som finns i länet och dess kommuner och hur den utvecklas.
    - belysa hur den statliga närvaron och servicen ser ut i utanförskapsområden[2].

- skapa ett mervärde för den långsiktiga utvecklingen av den statliga styrningen.

[1] Prop. 2018/19:47: Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

[2] För definition av utanförskapsområden se under avsnittet *Förklaring av begrepp.*

Metod

Statlig närvaro

Den statliga närvaron belyses med hjälp av statistik som inhämtas från SCB. Statistiken belyser dels hur den statliga närvaron ser ut redovisningsåret, dels hur den sett ut över tid. Källorna för statistiken är Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), Företagsdatabasen (FDB). Den senaste uppdateringen av årsstatistiken från BAS finns tillgänglig för 2024 och från FDB för 2025.

Statlig service

Den statliga servicen belyses genom att kartlägga hur tillgången till personlig service ser ut. Detta görs för elva servicegivande myndigheter[3].

Statlig närvaro och service i utanförskapsområden

Den statliga närvaron och servicen där utanförskapet är stort belyses med hjälp av de 179 utanförskapsområden som SCB och Boverket identifierat.[4]

Förklaring av begrepp

I rapporten förekommer några begrepp samt statistiska mått, vilka beskrivs nedan.

Arbetsställe

Med arbetsställe menas varje adress (lokal), fastighet eller grupp av närliggande lokaler och fastigheter där företag och organisationer bedriver verksamhet.[5]

Allmän service

Service som ges via servicekontor som avser till exempel allmän vägledning och råd, hjälp med blanketter och ansökningar, information om pågående ärenden och hjälp att boka möten med handläggare i specifika ärenden.[6]

---

[3] Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Trafikverket

[4] https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

[5] https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/statistikpaket/definitioner-for-tabellpaket/#ampak

[6] https://www.statenssc.se/besok-servicekontor

Besökskontor

Ett kontor hos någon av de servicegivande myndigheterna som individer har möjlighet att besöka antingen via spontanbesök eller genom att boka tid för ett besök.

Fördjupad service

Service som ges via servicegivande myndigheters egna kontor där medborgaren kan få fördjupad hjälp med sina ärenden.

Servicekontor

Kontor som bedrivs av Statens servicecenter. I dagsläget har Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket samverkansavtal med Statens servicecenter. Arbetsförmedlingens kundtorg har också anslutits till servicekontoren. I april 2023 slöt också Migrationsverket och Statens servicecenter ett avtal om samverkan. På ett servicekontor kan medborgare få allmän vägledning och råd, hjälp med blanketter och ansökningar, information om pågående ärenden och hjälp att boka möten med handläggare i specifika ärenden.[7]

Statlig sektor

En härledd variabel som baseras på ägarkategori, juridisk form samt institutionell sektorkod. Vi följer den indelning som finns i Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS). Det vill säga Statlig förvaltning, Statliga affärsverk och Övriga offentliga institutioner. Detta betyder att AP-fonder, statliga nämndmyndigheter, delegationer, råd och kommittéer som saknar anställda inte ingår i statlig sektor i den här indelningen.

Sysselsatta

I BAS klassificeras en person som sysselsatt om den uppfyller minst ett av följande kriterier:[8]

- har under november fått en utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt Skatteverkets arbetsgivardeklaration på individnivå (AGI).
- har under minst en av de elva månader som föregår november fått utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt AGI. Dessutom har fått utbetald ersättning från Försäkringskassan som refererar till en aktivitet som ägde rum under minst en dag per månad under samtliga efterföljande månader fram till och med november. Ersättningen från

[7] https://www.statenssc.se/besok-servicekontor

[8] Statistiska centralbyrån (2023) *Kvalitetsdeklaration - Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS), slutlig år 2022*

Försäkringskassan ska vara av typen föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning, graviditetspenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, arbets- eller yrkesskadepenning, närståendepenning, smittbärarpenning eller ersättning till riskgrupp.

- antas under november driva ett företag som enskild näringsidkare, handels- eller kommanditbolagsdelägare och där företaget ingår i SCB:s Företagsregister. Antaganden baseras på preliminära inkomstdeklarationer och månadsvisa F-skatteinbetalningar som personen deklarerar till Skatteverket samt aktuell status kring momsredovisning. Det gäller att person har gjort avtryck och anses vara aktiv eller att företaget har gjort utbetalning av ersättning för arbete som är underlag för arbetsgivaravgifter enligt AGI till minst en person som inte ansvarar för företaget.
- har för referensåret som november tillhör deklarerat för näringsverksamhet enligt inkomstdeklarationen och bilagorna NE (enskilda näringsidkare) eller N3A (handels- och kommanditbolagsdelägare) till Skatteverket. Företaget ska även under referensåret ha en omsättning som är positiv och ha ett känt startdatum. Alternativt sakna omsättning och ha ett startdatum tidigast ett år innan november.

Sysselsatta efter arbetsställets belägenhet

Statistiken i BAS beskriver belägenheten för de arbetsställen som de sysselsatta personerna är knutna till. När sysselsatta anges efter geografisk fördelning i denna rapport avses därmed var arbetsstället som de sysselsatta personerna är knutna till är beläget.

Utanförskapsområde

Det finns ingen etablerad definition av vad utanförskap är. SCB och Boverket har tagit fram ett analytiskt verktyg där de definierat vilka regionala statistikområden (RegSO) som i en sammanvägd analys visar en koncentration av problem kopplade till kriminalitet, bidragsberoende, trångboddhet, lågt demokratiskt deltagande, svaga skolresultat och svag arbetsmarknadsetablering. Klassningen avser strukturella förhållanden på områdesnivå och används som ett analytiskt verktyg. SCB och Boverket har genom metoden identifierat 179 utanförskapsområden i riket.[9]

[9] https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Statlig närvaro i länet

I detta avsnitt redovisas antalet statliga myndigheter som har arbetsställen i länet, hur många arbetsställen som finns och var de är geografiskt placerade. Avsnittet belyser också hur statlig närvaro ser ut i utanförskapsområden. Vidare redovisas hur sysselsättningen i statlig sektor ser ut och hur den har utvecklats över tid.

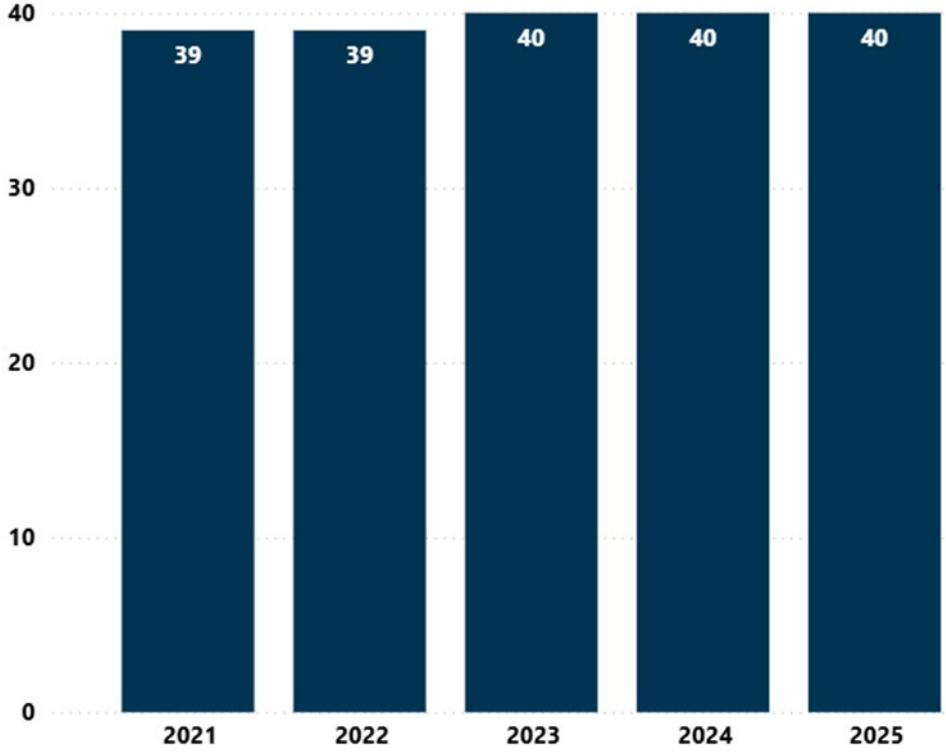
Figur 1 – Karta över länets kommuner

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länet

Det fanns 40 myndigheter i länet 2025[10] fördelat på 12 av länets 13 kommuner. Antalet myndigheter har ökat med en myndighet mellan åren 2021 och 2025. I riket som helhet har antalet myndigheter varit oförändrat under samma tidsperiod.[11]

Figur 2 – Antal myndigheter i länet 2021–2025

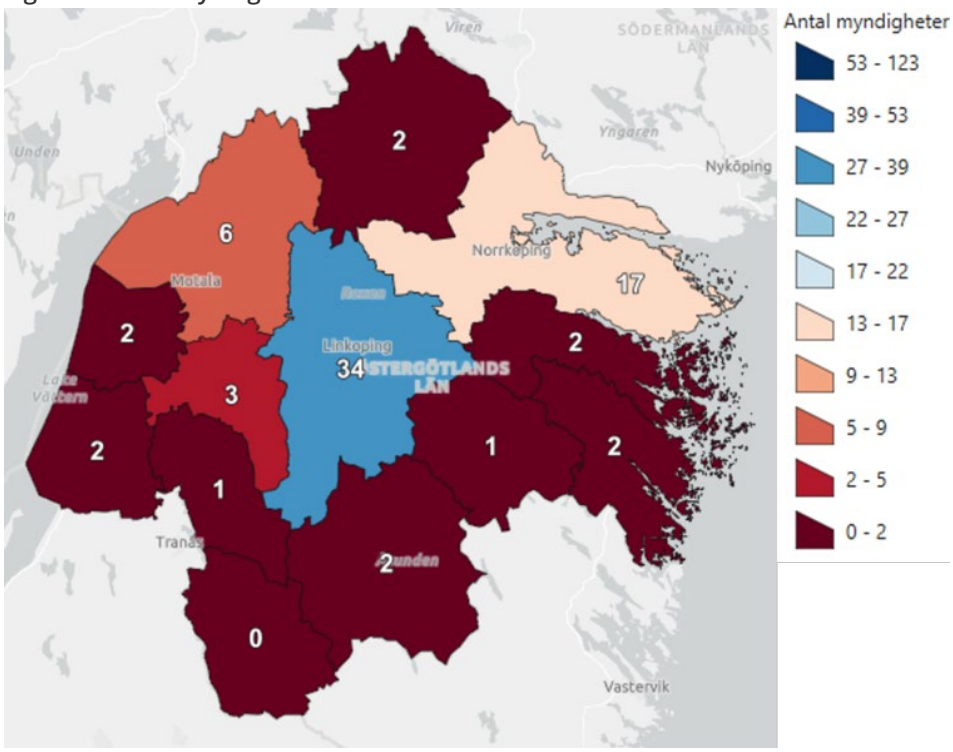

Källa: SCB

[10] Se bilaga 1

[11] Statistiska centralbyrån, Företagsdatabasen (FDB)
Observera att definitionen av myndigheter här utgår från BAS definition, dvs Statlig förvaltning, Statliga affärsverk och Övriga offentliga institutioner. Detta betyder att AP-fonder, statliga nämndmyndigheter, delegationer, råd och kommittéer som saknar anställda inte ingår i statlig sektor i den här indelningen.

Antalet myndigheter varierar från 0 i Ydre kommun till 34 i Linköpings kommun. Kartan i figur 3 illustrerar antalet myndigheter i länets kommuner 2025.[12]

Figur 3 – Antal myndigheter i länets kommuner 2025

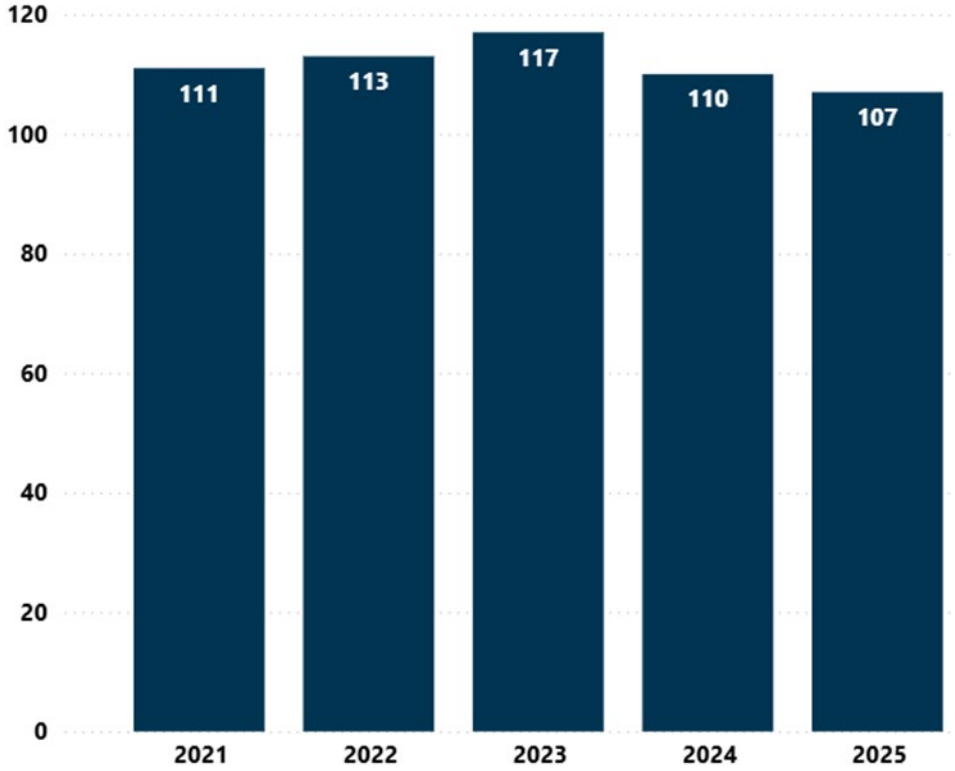

Källa: SCB

[12] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Det fanns 107 arbetsställen i länet 2025 fördelat på 12 av länets 13 kommuner. Antalet arbetsställen har minskat med fyra arbetsställen mellan åren 2021 och 2025. I riket som helhet har antalet arbetsställen minskat med 13 arbetsställen under samma tidsperiod. [13]

Figur 4 – Antal statliga arbetsställen i länet 2021–2025

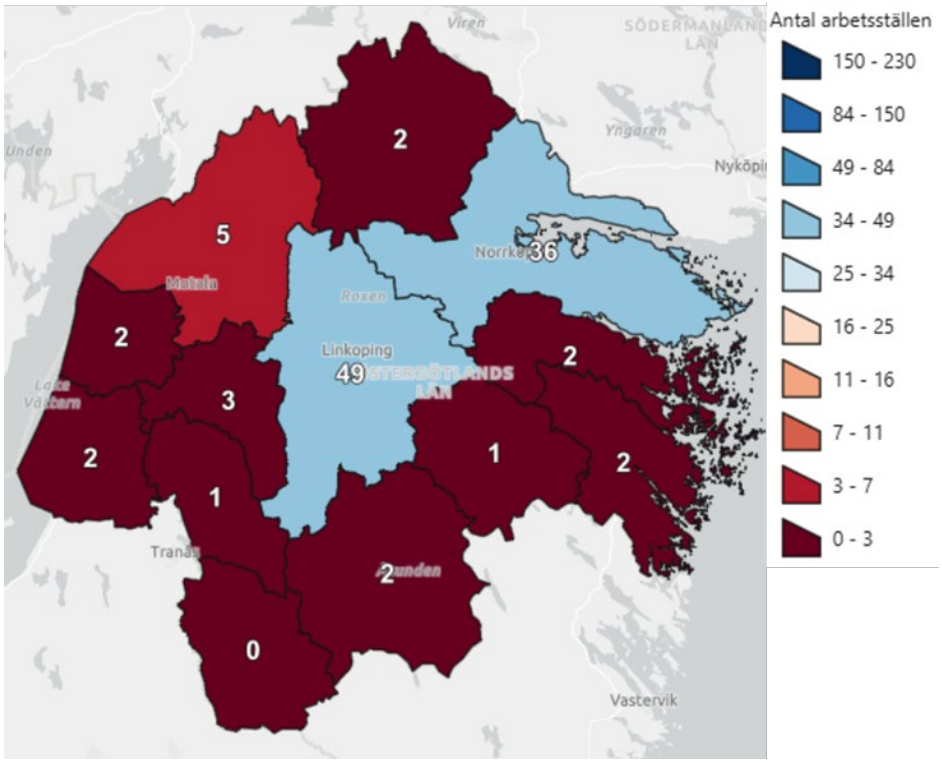

Källa: SCB

[13] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Kartan i figur 5 visar antalet arbetsställen i länets kommuner 2025. Antalet arbetsställen varierar från 0 i Ydre kommun till 49 i Linköpings kommun.[14]

Figur 5 – Antal statliga arbetsställen i länets kommuner 2025

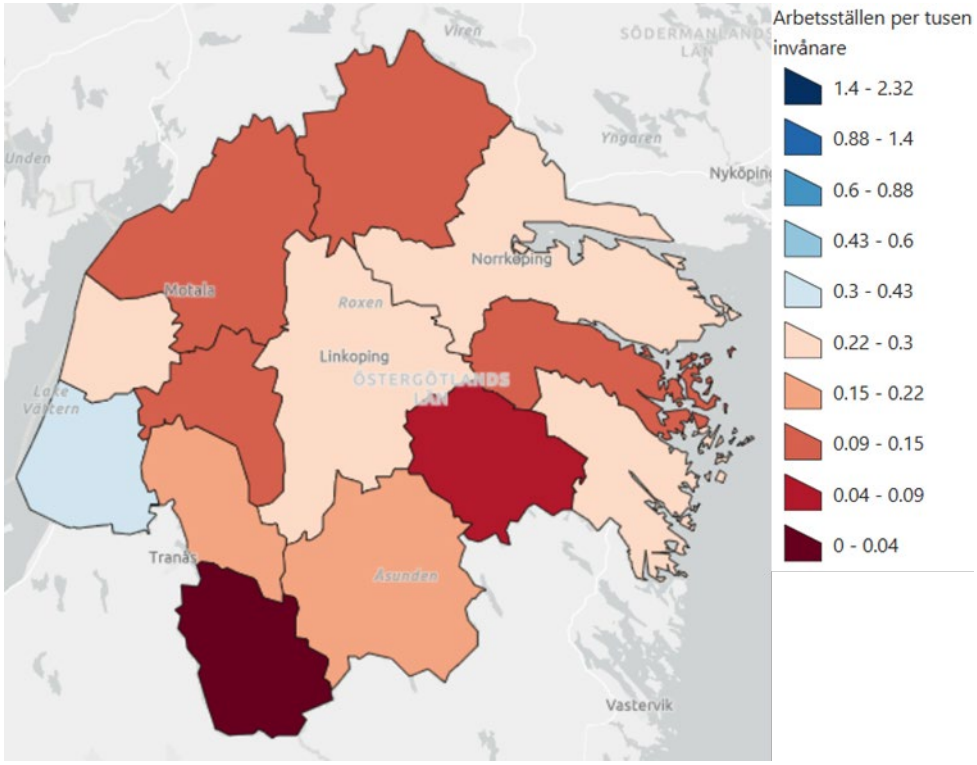

Källa: SCB

[14] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Kartan i figur 6 visar antalet arbetsställen per tusen invånare i länets kommuner 2025. Sett till antalet statliga arbetsställen i förhållande till befolkningen hade länet 0,23 arbetsställen per tusen invånare, medan motsvarande siffra för riket var 0,25 arbetsställen per tusen invånare. Arbetsställen i förhållande till befolkningen var störst i Ödeshögs kommun med 0,38 arbetsställen per tusen invånare och minst i Ydre kommun med 0 arbetsställen per tusen invånare.[15]

Figur 6 – Antal statliga arbetsställen per tusen invånare i länets kommuner 2025

Källa: SCB

[15] SCB, Företagsdatabasen (SCB)

Antal myndigheter och statliga arbetsställen i länets utanförskapsområden

I länet fanns nio utanförskapsområden 2025 fördelat på tre kommuner. Utanförskapsområdena i länet visas i tabell 1. [16]

Tabell 1 – Utanförskapsområden i länet

Kommun	Utanförskapsområde
Linköping	Skäggetorp-Tornby
Motala	Charlottenborg-Ekenäs-Grankulla
Motala	Ekön-Torvmossen
Motala	Väster-Södra Varamon-Gustavsvik
Norrköping	Navestad-Åselstad
Norrköping	Nordöstra Hageby
Norrköping	Norra Ljura
Norrköping	Sydöstra Marielund
Norrköping	Sydvästra Hageby

[16] https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

I länet fanns fyra myndigheter som hade arbetsställen i utanförskapsområden. Dessa fanns i två kommuner och tre utanförskapsområden, vilket framgår av tabell 2. [17]

Tabell 2 – Myndigheter och arbetsställen i utanförskapsområden 2025

Myndighet	Kommun	Utanförskaps-område	Antal arbets-ställen
Livsmedelsverket	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1
Polismyndigheten	Linköping	Skäggetorp-Tornby	2
Polismyndigheten	Norrköping	Sydöstra Marielund	1
Statens historiska muséer	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1
Statens servicecenter	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1
Statens servicecenter	Norrköping	Nordöstra Hageby	1

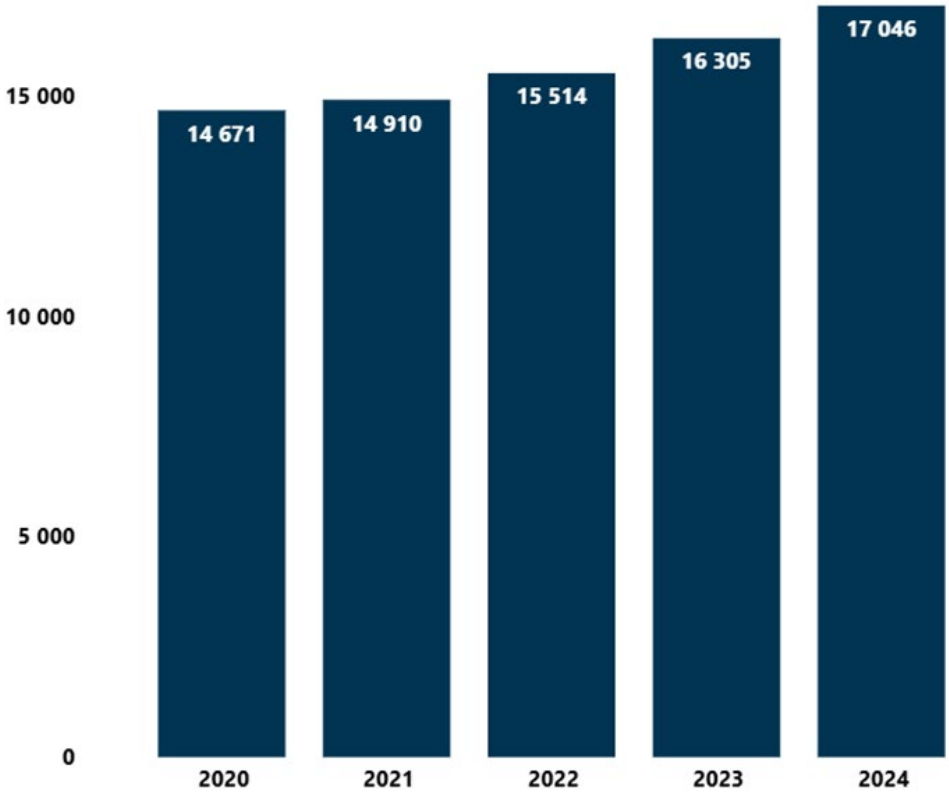
Myndigheterna, Livsmedelsverket och Statens historiska muséer, finns i Skäggetorp-Tornby. Enligt SCBs och Boverkets verktyg där regionala statistikområden (RegSO) tagits fram utgör området ett utanförskapsområde (se beskrivning av utanförskapsområden på sidan 9). Utanförskapsområdet utgörs av två delar, ett utpräglat bostadsområde, Skäggetorp, samt Tornby, som är ett utpräglat handels- och industriområde där båda myndigheterna är belägna.

[17] SCB, Företagsdatabasen (SCB) samt https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Antal sysselsatta inom statlig sektor i länet

Det fanns 17 046 sysselsatta i statlig sektor i länet 2024. Det fanns sysselsatta i 12 av länets 13 kommuner. Antalet sysselsatta har ökat med 2 375 sysselsatta mellan åren 2020 och 2024. Den procentuella förändringen under tidsperioden var en ökning med 16,2 procent. I riket som helhet har sysselsättningen ökat med 10,1 procent under samma tidsperiod.[18]

Figur 7 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2020–2024

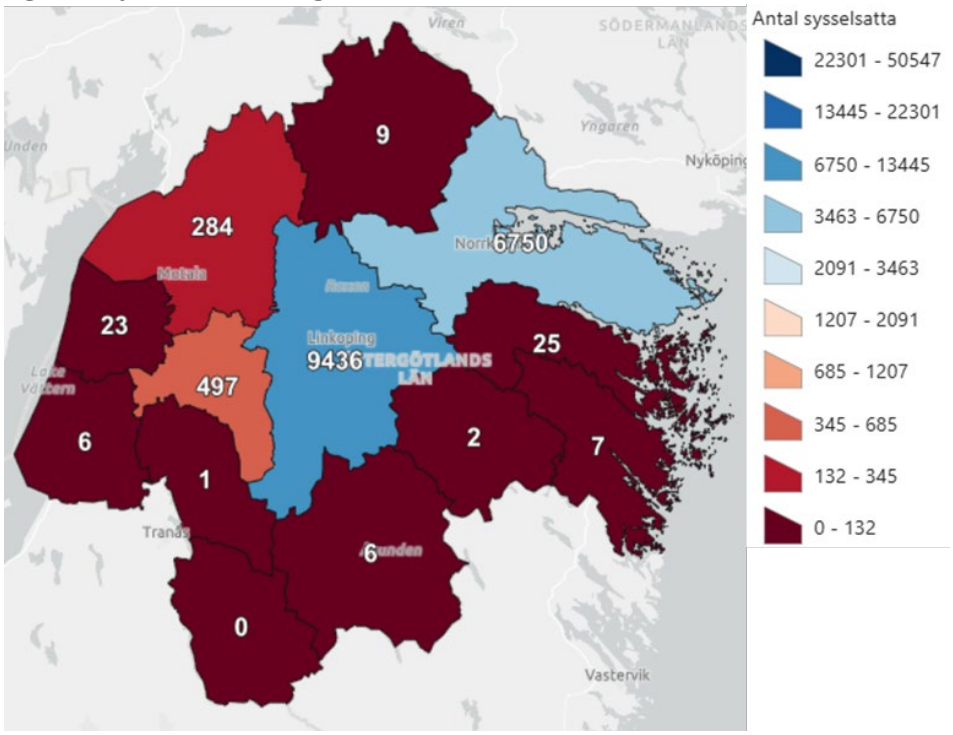

Källa: SCB

[18] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Kartan i figur 8 illustrerar antalet sysselsatta i statlig sektor 2024 efter kommun. De fanns flest sysselsatta i Linköpings kommun med 9 436 sysselsatta och minst antal sysselsatta i Ydre kommun med 0 sysselsatta.[19]

Figur 8 – Sysselsatta i statlig sektor i länets kommuner 2024

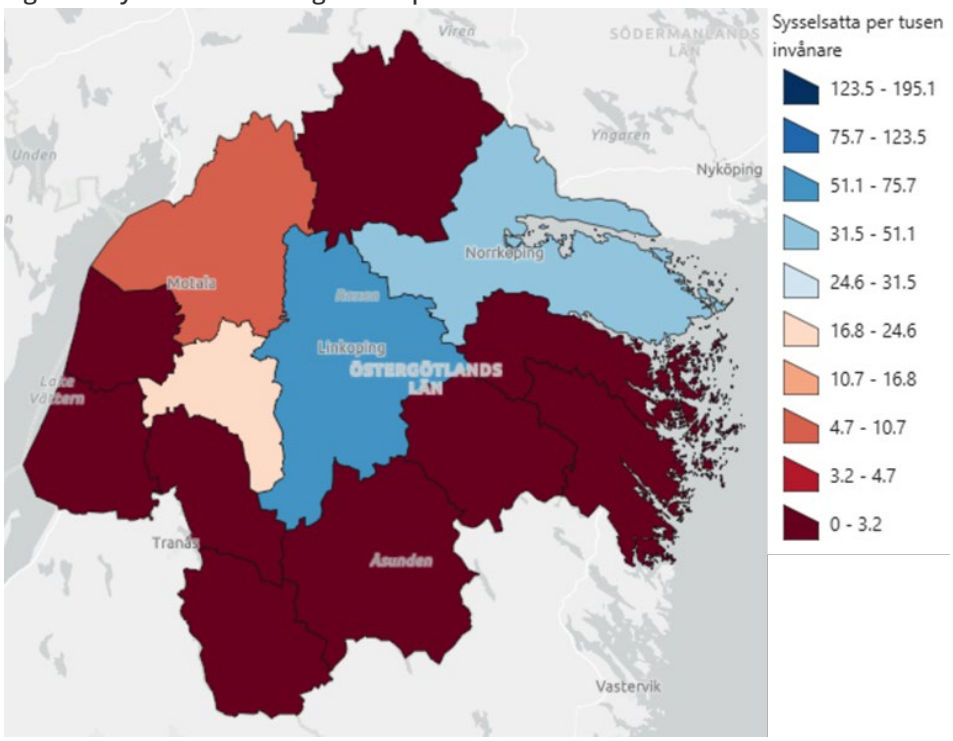

Källa: SCB

[19] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Kartan i figur 9 illustrerar antalet sysselsatta i statlig sektor 2024 i förhållande till befolkningen. Sett till antalet sysselsatta inom statlig sektor i förhållande till befolkningen hade länet 36 sysselsatta per tusen invånare 2024, medan motsvarande siffra för riket var 28. Antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen är högst i Linköpings kommun med 56 sysselsatta per tusen invånare, medan andelen är lägst i Boxholms, Finspångs, Ydre och Åtvidabergs kommun med 0 sysselsatta per tusen invånare.[20]

Figur 9 – Sysselsatta i statlig sektor per tusen invånare i länets kommuner 2024

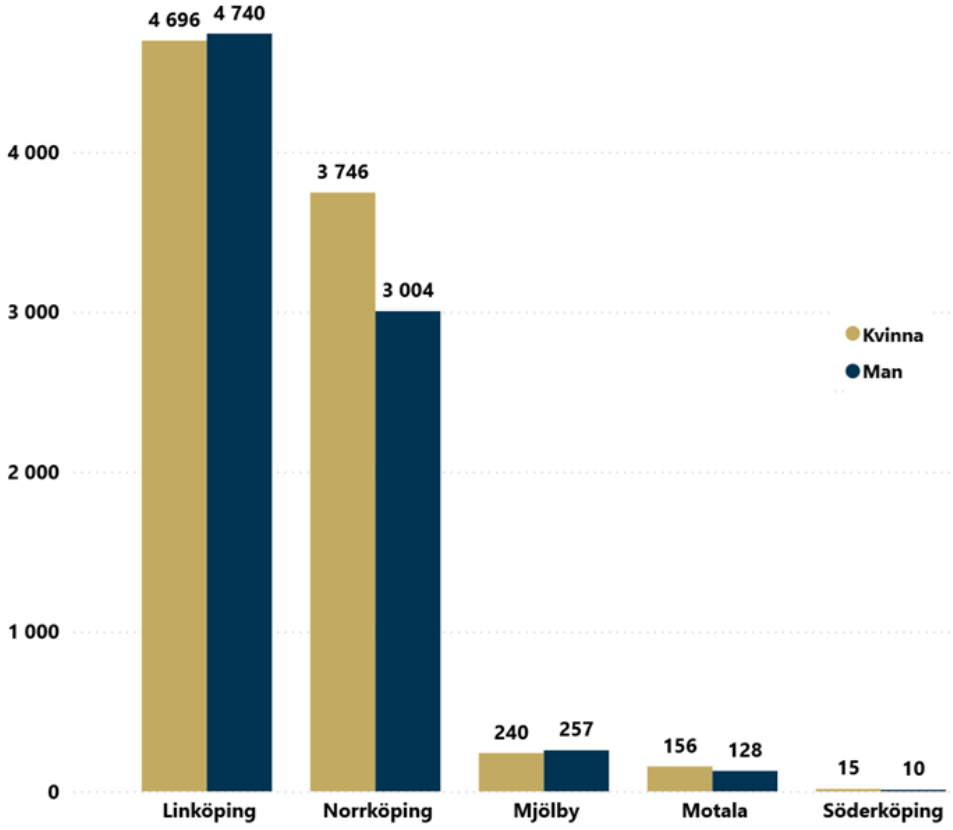

Källa: SCB

[20] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Det var 52 procent kvinnor och 48 procent män sysselsatta i statlig sektor 2024. Diagrammet i figur 10 visar de sysselsatta uppdelat på kommun och kön i de fem kommuner i länet som hade flest antal sysselsatta.[21]

Figur 10 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet efter kommun och kön i de fem kommuner med flest antal sysselsatta 2024

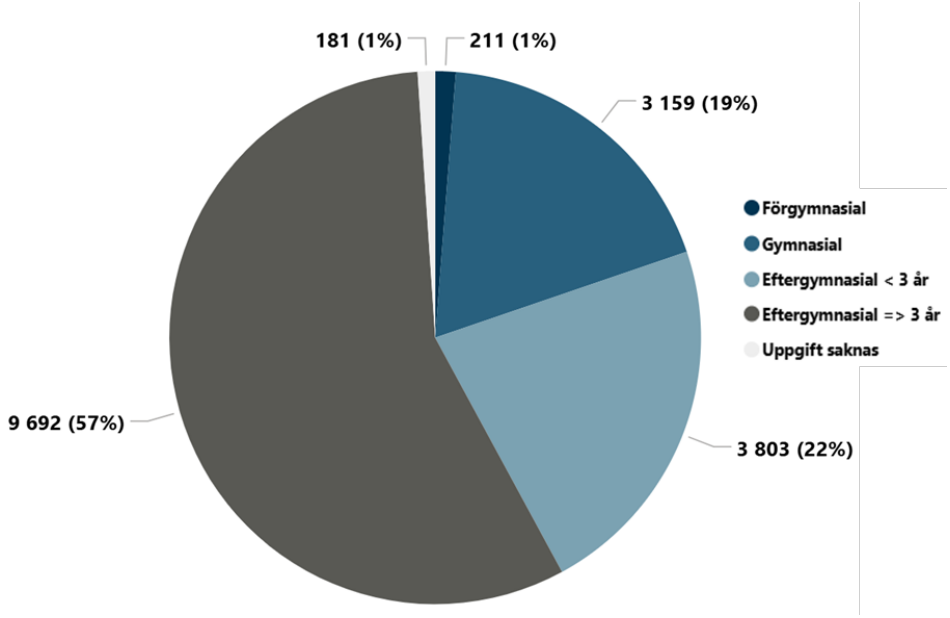

Källa: SCB

[21] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Diagrammet i figur 11 visar antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 fördelat efter högsta avslutad utbildning. Totalt sett hade 79 procent av de sysselsatta en eftergymnasial utbildning. Motsvarande siffra för riket var 78 procent.[22]

Figur 11 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 efter högsta avslutad utbildning

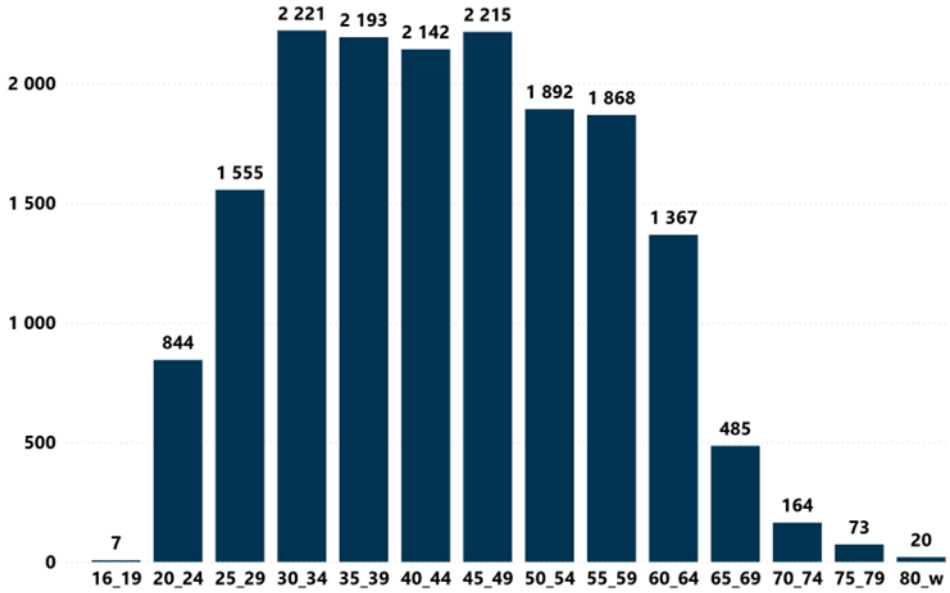

Källa: SCB

[22] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Diagrammet i figur 12 visar att den vanligaste åldersgruppen bland de sysselsatta var 30–34 år. Den vanligaste åldersgruppen bland de sysselsatta i riket var 35–39 år.[23]

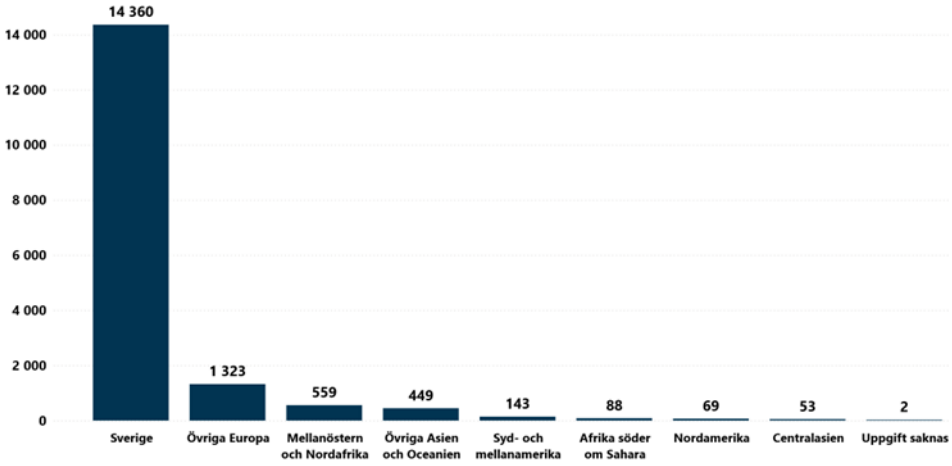
Figur 12 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 efter åldersgrupp

Källa: SCB

Om vi delar in de sysselsatta i födelselandsgrupper ser vi att majoriteten, 84 procent, var födda i Sverige. Motsvarande andel för riket var 83 procent.[24]

Figur 13 – Antal sysselsatta i statlig sektor i länet 2024 efter födelselandsgrupp

Källa: SCB

[23] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

[24] Statistiska centralbyrån, Befolkningens arbetsmarknadsstatus (BAS)

Statlig service i länet

I det här avsnittet presenteras elva servicegivande myndigheters regionala närvaro. De servicegivande myndigheterna är Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden (CSN), Försäkringskassan, Kronofogden, Lantmäteriet, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten, Polismyndigheten, Skatteverket, Statens servicecenter och Trafikverket. I det följande presenteras hur många besökskontor de servicegivande myndigheterna har.

Avsnittet belyser också hur närvaron i utanförskapsområden ser ut bland de servicegivande myndigheterna.

Besökskontor hos servicegivande myndigheter i länet

I länet fanns 34 egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna 2026. Det är en minskning med tre besökskontor jämfört med 2024. Det går att nå samtliga elva servicegivande myndigheter via besökskontor[25]. Det är ett oförändrat antal servicegivande myndigheter jämfört med 2024. Det största antalet egna besökskontor fanns i Linköpings kommun och det minsta antalet fanns i Söderköpings och Ydre kommun.[26] Tabell 3 visar antalet egna besökskontor.[27]

Tabell 3 Antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna i länet 2021, 2023, 2024 och 2026 [28]

Myndighet	2021	2023	2024	2026
Arbetsförmedlingen	4	4	4	4
Centrala studiestödsnämnden	1	1	1	1
Försäkringskassan	0	0	0	0
Kronofogdemyndigheten	1	1	1	1
Lantmäteriet	1	1	1	1
Migrationsverket	1	1	1	1
Pensionsmyndigheten	0	0	0	0
Polismyndigheten	13	12	12	11
Skatteverket	0	0	0	0
Statens servicecenter	4	5	6	4
Trafikverket	11	11	11	11
Totalt	**36**	**36**	**37**	**34**

Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026

[25] Försäkringskassan, Skatteverket, Pensionsmyndigheten och Migrationsverket finns representerade via Statens servicecenters besökskontor.

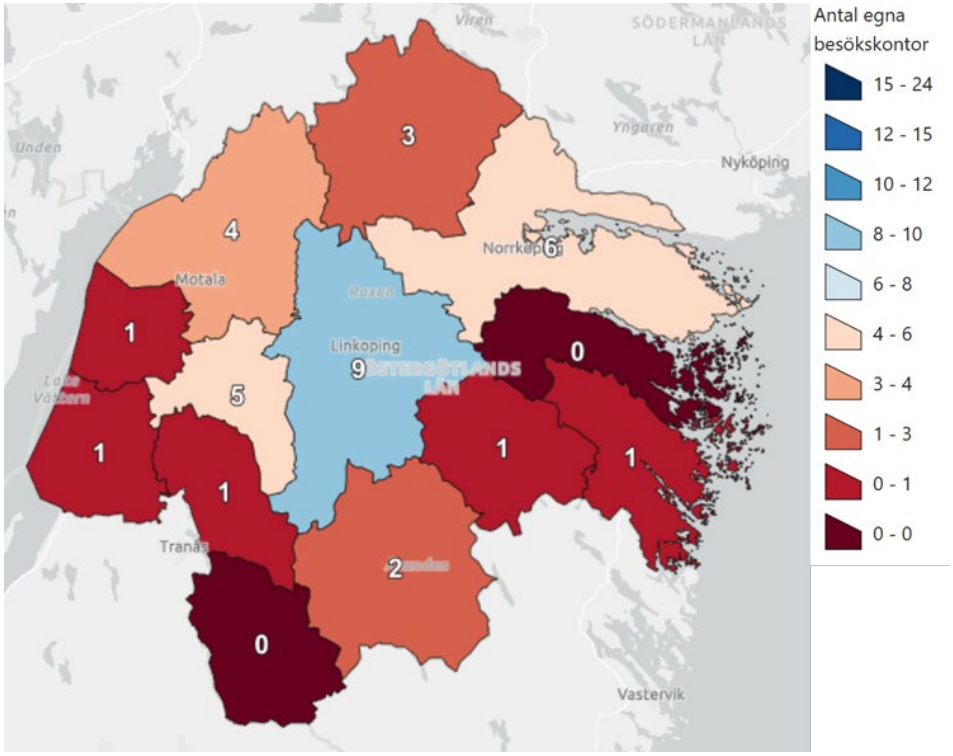
[26] Länsstyrelsen i Örebro län (2026) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*

[27] Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026.

[28] Besökskontor enligt Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av vilka kontor som går att besöka. Trafikverkets besökskontor definieras som platser för uppkörning, fotografering och kunskapsprov. Besök till Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket sker via Statens servicecenter. Även Arbetsförmedlingens kundtorg ingår här.

Kartan i figur 14 visar antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna 2026 i länets kommuner.

Figur 14 – Antal egna besökskontor hos de servicegivande myndigheterna i länets kommuner 2026

Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2026

Det går även att besöka Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket via samtliga servicekontor hos Statens servicecenter. Det går sedan mätningen 2023 att besöka Migrationsverket via Statens servicecenters kontor i Linköpings kommun.[29] Tabell 4 visar det totala antalet besökskontor som finns hos respektive myndighet inklusive Statens servicecenters besökskontor för åren 2021, 2023, 2024 och 2026.[30]

Tabell 4: Antal besökskontor hos de servicegivande myndigheterna inklusive Statens servicecenters (SSC) besökskontor i länet 2021, 2023 ,2024 och 2026

Myndighet	Antal besöks-kontor inkl SSC 2021	Antal besöks-kontor inkl SSC 2023	Antal besöks-kontor inkl SSC 2024	Antal besöks-kontor inkl SSC 2026
Arbetsförmedlingen	7	9	10	8
Centrala studiestödsnämnden	1	1	1	1
Försäkringskassan	4	5	6	4
Kronofogdemyndigheten	1	1	1	1
Lantmäteriet	1	1	1	1
Migrationsverket	1	2	3	3
Pensionsmyndigheten	4	5	6	4
Polismyndigheten	13	12	12	11
Skatteverket	4	5	6	4
Statens servicecenter	4	5	6	4
Trafikverket	11	11	11	11

Källa: Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026

[29] När mätningen gjordes våren 2021 hade inte alla Arbetsförmedlingens kundtorg flyttats över ännu.

[30] Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026.

Besökskontor i utanförskapsområden

År 2026 hade sex av de elva servicegivande myndigheter besökskontor i länets utanförskapsområden. De fanns i två av länets tre kommuner med utanförskapsområden och i två av länets nio utanförskapsområden. Tabell 5 visar hur myndigheterna är fördelade per kommun och utanförskapsområden samt det totala antalet besökskontor (inklusive Statens servicecenters kontor) och antalet egna besökskontor.[31]

Tabell 5 – Antal besökskontor inkl Statens servicecenters (SSC) besökskontor och antal egna besökskontor hos servicegivande myndigheter i utanförskapsområden 2025

Myndighet	Kommun	Utanförskaps-område	Antal besöks-kontor inkl SSC	Antal egna besöks-kontor
Arbetsförmedlingen	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1	0
Arbetsförmedlingen	Norrköping	Nordöstra Hageby	1	0
Försäkringskassan	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1	0
Försäkringskassan	Norrköping	Nordöstra Hageby	1	0
Migrationsverket	Norrköping	Nordöstra Hageby	1	0
Pensionsmyndigheten	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1	0
Pensionsmyndigheten	Norrköping	Nordöstra Hageby	1	0
Skatteverket	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1	0
Skatteverket	Norrköping	Nordöstra Hageby	1	0
Statens servicecenter	Linköping	Skäggetorp-Tornby	1	1
Statens servicecenter	Norrköping	Nordöstra Hageby	1	1

[31] Länsstyrelsen i Örebro läns kartläggning av besökskontor 2021, 2023, 2024 och 2026 samt https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242

Andra faktorer som påverkar Statlig närvaro och service

Arbetsmarknadsläge och kompetensförsörjning

Andelen arbetslösa i länet ligger i juni 2026[32] på samma nivå som riket, 6,4 procent. En minskning med 0,7 procent (0,5 procent minskning i riket) jämfört med samma period föregående år. Arbetsmarknaden i Östergötland påverkas av händelser i omvärlden som skapar osäkerheter i både näringslivet och offentlig sektor. Osäkerhet både i form av om man som arbetsgivare vågar anställa, men även vilka som är möjligt att anställas. Generella behov av exempelvis säkerhet och IT är kompetens som är en gemensam utmaning för flera myndigheter att rekrytera inom. Ökade säkerhetskrav påverkar också universitetets möjligheter att rekrytera internationella forskare och ta emot internationella studenter, vilket är en viktig komponent i kompetensförsörjningen.

Pendling

Östergötlands läge gör att det generellt finns goda möjligheter till pendling. Stambanan, E4an, E22, RV50 och RV23/34 gör det möjligt att pendla till och från kringliggande orter och län både norr- och söderut. Pendling för boende på landsbygden kräver ofta tillgång till körkort och bil. Vid situationer som innebär begränsningar i dessa pendlingsmöjligheter påverkas många arbetsgivare, både företag och myndigheter av detta.

Ytterligare identifierade omvärldsfaktorer

Linköpings Universitet (LiU) lyfter flera omvärldsfaktorer som påverkar universitetets utveckling och bidrag till Östergötland. Länsstyrelsens bedömning att faktorerna påverkar även de myndigheter som finns i länet. Identifierade faktorer är;

Demografisk utveckling och studentrekrytering

Universitetets utbildningsprogram attraherar studenter från hela Sverige och internationellt. Över 70 procent av studenterna kommer från andra delar av landet. Demografiska förändringar i gymnasiekullarna påverkar söktryck och dimensionering.

I figur 11, sidan 22 kan vi se att 79 procent av de sysselsatta inom statlig sektor i länet har eftergymnasial utbildning. Myndigheter rekryterar från hela landet men lämpliga utbildningar vid länets universitet, med

[32] Arbetsförmedlingens webbsida. Karta - Andel inskrivna arbetslösa

tillströmning från övriga delar av landet, gagnar kompetensförsörjning för länets myndigheter.

Geopolitik och säkerhet

Geopolitisk osäkerhet, ökade säkerhetskrav och tilltagande de-globalisering påverkar internationella forskningssamarbeten och studentmobilitet. Samtidigt ökar universitetets betydelse som aktör inom totalförsvar, säkerhet och beredskap i regionen.

Länsstyrelsen bedömer att området har en bred påverkan på myndigheter avseende arbetsuppgifter och arbetssätt.

AI och digitalisering

Utvecklingen inom AI påverkar myndigheter som också behöver utveckla arbetssätt och processer för att följa med i utvecklingen inom AI och digitalisering.

Den snabba utvecklingen inom AI påverkar också högskolesektorn genomgripande. LiU genomför en kraftsamling för att AI-säkra all utbildning, det vill säga utveckla kursinnehåll, examinationsformer och lärares AI-kompetens. Detta stärker både studenternas anställningsbarhet och regionens innovationskapacitet.

Näringslivsetableringar och kompetensefterfrågan

Länsstyrelsen bedömer att näringslivsetableringar i de flesta fall är positivt för de myndigheter som är belägna i länet. I många fall underlättas rekrytering av den bredd, av både privat och offentlig verksamhet, som finns i länet. Etableringar i regionen, exempelvis inom försvarsindustri, energiteknik och life science, skapar ökad efterfrågan på kvalificerad arbetskraft som utbildar sig på universitet. Universitetet erbjuder också uppdragsutbildning till arbetsgivare, både offentliga och privata, som behöver stärka både verksamhet och anställda med kunskap.

Inom vissa områden råder dock konkurrens rörande kompetens som är efterfrågad både inom offentlig och privat verksamhet, flera av länets myndigheter lyfter exempelvis IT, juridik och säkerhet.

Europeisk forskningspolitik

Länsstyrelsen bedömer att forskningsmiljöer i länet utgör en nytta för både företag och myndigheter.

LiU har etablerat ett Brysselkontor och antagit en färdplan för att stärka sin position som ett ledande europeiskt universitet. Ökat deltagande i EU:s forskningsprogram, Horisont Europa m.fl., kan ge resurstillskott som i sin tur stärker forskningsmiljöer i Östergötland.

Universitetets bidrag rörande utanförskapsområden sker indirekt men på ett strukturellt plan genom forskning, utbildning och samverkan som adresserar de underliggande faktorer som definierar utanförskap. Det avser exempelvis forskning om migration, integration och samhällsutveckling samt utbildningar som adresserar integrations- och samhällsfrågor.

Samverkan

Länsledningen bjuder in myndigheter i länet två gånger per år för att utbyta information och dela erfarenheter. I länet finns också en pågående samverkan kring kompetensförsörjning och samt utbyte av kompetenser mellan ett antal myndigheter. Den samverkan som finns bedöms av deltagande myndigheter vara till ömsesidig nytta.

Omvärldsläget gör att det är angeläget att statliga myndigheter både utbyter erfarenheter och samverkar. I aktuell beredskapsstrukturen och ur totalförsvarssynpunkt bedöms det angeläget att myndigheter bistår varandra, alternativa arbetsställen skulle kunna vara ett exempel. Länets myndigheter kan med fördel gemensamt träna på samverkan. Myndigheter bör också överväga att, utöver det som redan sker, bistå varandra med specialkompetens. Länsstyrelsen lyfts av flera tillfrågade myndigheter som en viktig förutsättning för samverkan och erfarenhetsutbyte. Länsstyrelsens roll inom samverkan och erfarenhetsutbyte och som sammanhållande länk mellan staten och civilsamhället är av betydelse.

Myndigheter får inspel från länets kommuner där olika behov av samverkan med statliga myndigheter framförs. Länsstyrelsen uppfattar att kommunerna upplever olika tillgänglighet och service i den samverkan som sker med myndigheter. Exempel som lyfts är bland annat när olika myndigheter, i sina respektive uppdrag, riktar sig mot särskilt utsatta områden men inte känner till varandras insatser. Länsstyrelsen ser att ett tydligare uppdrag kring att samordna myndigheternas insatser för att bättre stödja kommuner skulle vara av värde.

Samlad bedömning av statlig närvaro och service och dess påverkan på länet

År 2025 var 40 myndigheter representerade genom totalt 107 arbetsställen i Östergötland. Antalet myndigheter är samma medan antalet arbetsställen har minskat med tre jämfört med år 2024. Statens servicecenter har minskat med två arbetsställen, vilket även påverkar Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, och Skatteverket. Polismyndigheten har också minskat med ett besökskontor. Staten har ett något lägre antal arbetsställen i länet räknat per 1000 invånare jämfört med rikets snitt men sett till antalet sysselsatta i förhållande till befolkningen har länet åtta fler sysselsatta per tusen invånare, jämfört med riket som helhet.

År 2024 var 17 046 personer anställda i statliga myndigheter varav 52 procent kvinnor och 48 procent män. Av ovan redovisad statistik och

kartmaterial framgår det att flest antal arbetsställen och flest anställda finns i länets stora kommuner, Linköping och Norrköping.

Information om det senaste året har kommit till Länsstyrelsen Östergötlands kännedom främst genom ett antal frågor som har skickats ut till länets myndigheter. Länsstyrelsen har fått svar från 22 myndigheter i länet. I svaren framgår eventuellt genomförda förändringar, utveckling, kända planer samt identifierade omvärldsfaktorer som påverkar respektive myndighet. Svaren redovisas sammanfattat nedan.

Statlig närvaro

Som arbetsgivare i länet har staten ökat antalet sysselsatta med 2 375 personer mellan åren 2020 och 2024, mellan 2023 och 2024 är ökningen 741 personer.

Merparten av myndigheterna i länet har uppgett att de inte haft några omstruktureringar eller avvecklingar under året. De planerar inte heller för det, vare sig i närtid eller på längre sikt. Några få myndigheter bedömer att det möjligen kan bli en mindre ökning. Lantmäteriet och Trafikverket uppger att de, i och med konjunkturen och tilldelade ekonomiska resurser, har minskat personal eller har anställningsstopp, inte enbart i Östergötland utan i hela landet. Trafikverket och Arbetsmarknadsverket uppger att förändringar i form av ändrad regional indelning har genomförts något år tidigare. Deras indelningen motsvarar nu landets civilförsvarsområden. Skatteverket uppger att de kontinuerligt utvecklar sin verksamhet och anpassar fortlöpande bemanning och kompetensförsörjning för att möta förändrade behov och uppdrag men i dagsläget finns inga planerade förändringar som bedöms påverka Skatteverkets närvaro i Östergötlands län.

Arbetsförmedlingen uppger att det inte har tillkommit några nya arbetsställen inom myndigheten i länet det senaste året och inget som kommer att påverka Arbetsförmedlingens närvaro i länet är känt idag. Myndigheten planerar inte heller några större förändringar i personalstyrkan det närmaste året. Myndigheten har under året genomfört en förändring i förmedlingsverksamheten som beskrivs under rubriken Statlig service nedan.

FOI Totalförsvarets forskningsinstitut anger att försvarssektorns fortsatta utveckling påverkar efterfrågan på myndighetens expertis och driver tillväxt genom investeringar i maskiner, tekniska anläggningar och lokaler.

Försäkringskassan uppger att merparten av den handläggande och utredande verksamheten, vilken ger service till medborgarna, inte är beroende av geografisk placering. Det som har geografisk betydelse är framför allt service i form av hembesök inom till exempel assistansersättningen samt samordning inom aktivitetsersättning vilket

kräver möten med olika samverkanspartners; kommun, arbetsförmedling och samordningsförbund.

Lantmäteriet konstaterar att de är konjunkturutsatta, och närvaro påverkas av hur ekonomin utvecklas baserat på nationella och internationella händelser. Myndigheten gör därför en samlad bedömning på riksnivå kring bemanning. Det skulle eventuellt kunna påverka Lantmäteriets närvaro i länet på sikt.

Under 2025 genomförde Linköpings Universitet en omfattande forskningsutvärdering (LiRE25) som bekräftar universitetets starka position i den internationella forskningsfronten vilket ger underlag för fortsatt kvalitetsutveckling. Universitet har under perioden etablerat ett Brysselkontor för att stärka universitetets närvaro i det europeiska forsknings- och utbildningssamarbetet. Kontoret i Bryssel bidrar till strategisk omvärldsbevakning och skapar förutsättningar för ökat deltagande i europeiska forskningsprogram, vilket i förlängningen stärker forsknings- och innovationskapaciteten i Östergötland. Inom Östergötland pågår campusutveckling vid samtliga tre campus. Dessa satsningar stärker universitetets närvaro och bidrar till attraktivitet och stadsutveckling i både Linköpings och Norrköpings kommun.

Migrationsverkets nationella operativa avdelning NOA beskriver att de har vissa utmaningar att hitta rätt kompetens för tjänster till kontoret i Norrköping. Avdelningen har därför öppnat upp för att medarbetare kan ha sin placeringsort på någon av de större orter där myndigheten har kontorslokaler. Myndighetens digitaliserings- och utvecklingsavdelning (DUA), har öppnat kontor i Linköping. Syftet med etableringen av ett kontor i Linköping är att stärka myndighetens arbete med kompetensförsörjning inom it- och teknikområdet samt bidra till att ytterligare utveckla Migrationsverkets attraktionskraft som arbetsgivare. NOA uppger att de också har svårigheter att hitta kompetens till kontaktcenter i Norrköping. Verksamhet har hög personalomsättning vilket innebär återkommande rekryteringar men på senaste tiden har kompetensen funnits tillgänglig. Myndigheten uppger att den operativa verksamheten i Östergötland upplever viss konkurrens med andra statliga myndigheter om arbetskraft vilket utgör en utmaning inom exempelvis prövningsverksamhet. Andra faktorer, som fortsatt minskning av asylsökande till Sverige samt massflyktsdirektivets eventuella förlängning, påverkar Migrationsverkets organisering och behov av fysisk närvaro i mottagningsfrågor på längre sikt. Migrationsverket uppger också att de har fortsatt dialog med Statens Service Center om hantering av vissa arbetsuppgifter.

Inom Polisen har inga avvecklingar skett och inga är kända i dagsläget för det kommande året. Polisområde Östergötland väntas få ett tillskott med cirka 70 nya poliser per år den närmaste tiden. Framtida tillväxt och rekryteringar är ovisst och är till stor del knutet till politiska beslut. Polisregion Öst har nyligen fått i uppdrag att öka den lokala närvaron, och med kända resursökningar planeras i nuläget för hur myndigheten på bästa

sätt ska genomföra uppdraget för att få så stor effekt som möjligt. Utvecklingen uppges inte innebära att polisanställda kommer ha fasta arbetsplatser i alla mindre kommuner, utan syftar till att den polisiära närvaron kommer öka i ett vidare begrepp på det sätt som bedöms mest fördelaktigt. Under 2026 arbetar många av polisanställda i Östergötland med säkerhetsfrågor och insatser som rör valet samt flygdagarna på Malmen. Händelser som dessa, och andra stora publika evenemang, medför alltid behov av ökad polisiär närvaro. Likaså är fördelning av resurser beroende av utvecklingen i den kriminella miljön, där en positiv minskad utveckling kan ses. Polismyndighetens halvårsstatistik visar att både skjutningar och sprängningar ligger på lägre nivåer hittills i år jämfört med samma period föregående år, varav skjutningarna ligger på de lägsta nivåerna sedan 2017. Förhoppningen är att myndighetens ökade lokala närvaro, samverkan och tillväxt borgar för en fortsatt positiv trend.

SMHI ser stora utmaningar med den framtida kompetensförsörjningen, att attrahera välutbildad kompetens till dem som expertmyndighet och att Norrköping/Linköping med kringliggande kommuner ska vara tillräckligt attraktivt att bosätta sig i.

Statens geotekniska institut lyfter att de har bekymmer att rekrytera erfarna geotekniker samt civilingenjörer med inriktning väg och vatten.

Tingsrätten i Linköping och i Norrköping uppger att det råder brist på ordinarie domare i hela landet. Brottslighetens utveckling har en direkt påverkan på myndigheternas verksamhet. Tingsrätten i Norrköping uppger också att hantering av konkursärenden och en stor del av godmanskaps-ärendena flyttas till Örebro tingsrätt respektive till de olika överförmyndarna från och med den 1 juli 2026.

Åklagarkammaren i Norrköping uppger att det pågår en översyn av antalet åklagarkamrar i landet. Det kan innebära vissa förändringar men ingenting är klart i dagsläget.

Statlig service

Servicegivande myndigheter har 34 besökskontor i länet. Flest besökskontor, nio stycken, finns i Linköping. Därefter i fallande skala; sex i Norrköping, fem i Mjölby, fyra i Motala, tre i Finspång, två i Kinda samt ett i vardera Vadstena, Ödeshög, Boxholm, Åtvidaberg och Valdemarsviks kommuner. Två kommuner i länet, Söderköping och Ydre, har inga besökskontor.

Flera myndigheter hänvisar främst kunder/invånare och deras behov av service till digitala kanaler.

Arbetsförmedlingens uppdrag, för att människor ska komma i arbete, är viktigt på både individ och samhällsnivå. Arbete är en avgörande del för människors möjlighet till ett gott liv. Att på olika sätt, utifrån olika behov,

möta och stödja människor som behöver stöd i att ta sig in på arbetsmarknaden är av största vikt. Genom samverkan, och genom att utveckla den med olika parter, kan vi på ett bra sätt möta individer och erbjuda goda möjligheter att stödja länets invånare mot arbetsmarknaden. Myndigheten lyfter att det är viktigt att beakta att fysisk närvaro och service inte är detsamma som att ha egna lokaler utan att detta kan ske genom olika samverkanslösningar som myndigheten använder sig av.
Arbetsförmedlingen uppger att sedan 1 mars 2026 är förmedlingsverksamheten i landet indelad i två verksamhetsområden. Målet med förändringen är att korta arbetssökandes tid till varaktig sysselsättning och arbetsgivarnas ledtider för att rekrytera. Verksamhetsområde *Inledande stöd* ger stöd till de arbetssökande som är mer självgående och stödjer också arbetsgivare med att hitta och komma i kontakt med rätt kompetens. Service inom verksamhetsområdet ges via självservicetjänster och digitala tjänster. Verksamhetsområde *Samordnat stöd* fokuserar på arbetssökande med stora stödbehov och har nära samarbete med arbetsgivare, särskilt dem som är öppna för att anställa personer som har svårare att få jobb. Service inom detta verksamhetsområde ges även via fysiska besök.

Flera av Migrationsverkets serviceuppgifter har nu gått över till Statens servicecenter vilket innebär att Migrationsverkets fysiska närvaro har minskat för länets invånare.

Polisen lyfter att det är fem år sedan den så kallade pass-krisen inträffade. Det betyder att många medborgares resehandlingar kommer behöva förnyas under 2027. Polismyndigheten arbetar därför fortlöpande med planering och resurstillsättning för att kunna möta detta behov

Skogsstyrelsen ingår inte bland de servicegivande myndigheterna men kan, i viss mån, anses vara en servicegivande myndighet mot skogsnäringen och skogsägare. Myndighetens fysiska närvaro ska inte vara avgörande för denna service men närvaron i länet bedöms påverkas positivt.

Trafikverket anger att medborgare ofta kommer i kontakt med myndigheten är främst genom *Förarprov* som finns i både Norrköping och Linköping. I båda städerna genomförs teoriprov och körprov samt fotografering för körkortsförnyelse. Kundkontakter med medborgare sker också genom myndighetens verksamhetsområde *Planering*. Där personal har god lokalkännedom om länet utifrån Trafikverkets infrastruktur.

Utanförskapsområden

Länet har nio utanförskapsområden, fördelade på tre kommuner och besökskontor genom Statens Servicecenter finns i två områden i, Linköpings och Norrköpings kommun. Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Migrationsverket, Pensionsmyndigheten samt Skatteverket har besökskontor via Statens Servicecenter i Nordöstra Hageby i Norrköping. I området Skäggetorp – Tornby i Linköping har

Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten samt Skatteverket besökskontor via Statens Servicecenter.

Merparten av länets myndigheter redovisar att det inte görs särskilda satsningar utifrån geografi.

Arbetsförmedlingen uppger att de bedömer varje individs stödbehov och planerar insatser utifrån detta.

I de flesta så kallade utanförskapsområden arbetar områdespoliser, vars uppdrag inbegriper ett mer långsiktigt perspektiv på lokalsamhället och brottspreventivt arbete. Områdespoliserna arbetar nära medborgarna och samverkar därtill aktivt med skola, socialtjänst och andra lokala aktörer för att motverka att barn och unga hamnar i kriminalitet. Genom den nytillkomna lagen 10 kap. 15 a § OSL har Polismyndigheten fått utökade möjligheter till informationsdelning med sina samverkanspartners, vilket främjar en effektivare mobilisering av resurser och brottspreventiva åtgärder. Under 2026 bedrivs den nationella polisoperationen Augere i syfte att stärka samhällets förmåga att agera snabbt och samordnat när det finns oro för att ett barn riskerar att dras in i våldsuppdrag. Polismyndigheten genomför årligen lokala trygghetsundersökningar i samtliga kommuner för att undersöka hur medborgarna upplever sin trygghet, utsatthet för brott och ordningsstörningar. Vidare efterfrågas medborgarnas uppfattning om och förtroende för Polismyndighetens arbete med lokala problem. Resultaten från dessa undersökningar tas i beaktande i både operativ och strategisk planering i olika tidsskalor, och tillhandahåller underlag till uppföljning och utvärdering av redan vidtagna åtgärder. Polismyndigheten arbetar också enligt den så kallade SARA-modellen, vilken består av fyra steg: kartläggning, analys, åtgärder, uppföljning och utvärdering (Scanning, Analysis, Response, Assessment). Modellen ligger till grund för det problemorienterade polisarbetet med målet att skapa en tydlig och avgränsad problembild för fortsatt orsaksanalys och val av åtgärder. Närvaro av Polisen ökar trygghet och säkerhet samt har en förebyggande effekt för att avskräcka brottslighet. Det skapar också förutsättningar för att bygga förtroende och skapa relationer i dialog och samverkan. Polisen kan även samverka med andra aktörer och myndigheter i samhället viket också kan bidra till en ökad integration.

Skatteverket uppger att den fysiska servicen till medborgarna erbjuds genom statliga servicekontor som drivs av Statens servicecenter (SSC). Skatteverket framhåller i dialogen med SSC vikten av att den statliga servicen är tillgänglig för invånare i hela landet, inklusive områden där behovet av personligt stöd kan vara större. I övrigt bedriver myndigheten inga särskilda verksamheter eller riktade satsningar som är knutna till specifika områden som klassificeras som utanförskapsområden. Myndighetens prioriteringar utgår från nationella bedömningar av risker, invånarnas behov, verksamhetens förutsättningar och relevanta omvärldsfaktorer. Skatteverket lyfter att de arbetar för att skapa enkla, begripliga och trygga kontakter med kunderna, oavsett kontaktväg. En

tillgänglig och rättssäker service utgör en viktig förutsättning för att stärka förtroendet för den offentliga förvaltningen. Myndigheten verkar samtidigt för att minska möjligheterna till brottslighet och bidra till ett hållbart och motståndskraftigt samhälle. Skatteverket bedriver arbetet nationellt och ofta i samverkan med andra myndigheter och även lokala aktörer. Myndigheten följer regelbundet upp sina verksamhetsinsatser inom ramen för den ordinarie verksamhetsstyrningen för att säkerställa att aktiviteterna bidrar till önskade resultat och effekter.

Samlad bedömning

I socioekonomiskt utsatta områden, som utanförskapsområden är, bedömer Länsstyrelsen den statliga närvaron viktig för att få möjlighet att få hjälp med ärenden men också för att öka förtroendet för staten och bidra med arbetstillfällen. Statlig närvaro är också viktigt för att skapa förutsättningar för en demokratisk delaktighet. Statlig närvaro kan bidra till att stärka integrationen och minska ojämlikheten samt skapa förutsättningar för att förbättra levnadsvillkoren. Det kan bidra med att minska social och ekonomisk ojämlikhet och förbättra trygghet och säkerhet. Genom närvaro och dialog stärks förtroendet för samhällsinstitutioner och möjlighet till hjälp med ärenden.

Även på landsbygden är fysisk närvaro viktig för att det inte ska vara för långa avstånd till statlig service för enskilda och företag. Den statliga närvaron är av vikt i alla delar av länet. Statliga myndigheter i socioekonomiskt utsatta områden måste inte heller nödvändigtvis vara servicegivande. Det finns även en poäng med närvaro av alla typer av statliga myndigheter för att bidra med både arbetstillfällen och för att bygga tillit för staten i stort.

Om mindre kommuner i Östergötlands län inte har efterfrågad statlig service kan man som medborgare använda sig av service i andra kommuner i närliggande län. Länsstyrelsen bedömer att det inte sker i någon större skala eftersom de kommuner som ligger angränsande till länet är av mindre karaktär och har därför inte heller några eller mycket begränsade servicekontor.

Myndigheters fysiska närvaro bedöms vara särskilt viktig för personer som behöver guidning och hjälp med sina ärenden. Det bidrar positivt och underlättar för berörda att både tillvarata rättigheter och fullgöra skyldigheter. Vad gäller tillgänglighet till digital service innebär den för vissa målgrupper en ökad service medan det för andra blir svårare. Fysisk närvaro och service bedöms särskilt värdefull för de personer som inte själva kan hantera sina ärenden digitalt eller via telefon. Viktiga målgrupper är bland annat personer med bristande kunskaper i det svenska språket, ekonomiskt utsatta samt personer med funktionsnedsättning. Även äldre personer, som har behov av att hantera ärenden hos myndigheter, hör till de som värderar

fysisk närvaro. Fysisk närvaro bedöms bidra till ökad statlig service för både enskilda och företag.

I och med ökad digitalisering har tillgänglighet till myndigheter via e-tjänster blivit enklare för vissa grupper. Länsstyrelsen vill lyfta att det finns grupper i samhället som, med den digitala utvecklingen, upplever försämrad tillgänglighet. Att statlig service kan nås via digitala kanaler är innebär inte att servicen per automatik når invånarna. [33]Bland annat Arbetsförmedlingen styrs enligt principen ”digitalt först”. Mycket av kontakten med arbetssökande och arbetsgivare sker i dag digitalt eller på distans. En rapport från Unionen[34] lyfter att denna modell inte fungerar för alla. Rapporten skriver att ”Personer som står långt från arbetsmarknaden – exempelvis långtidsarbetslösa, personer med bristande språkkunskaper eller svaga digitala färdigheter – har ofta störst behov av personligt, lokalt stöd. När fysiska möten blir svårare att få till riskerar de att hamna ännu längre från arbetsmarknaden.”

Länsstyrelsens bedömning är att Arbetsförmedlingens närvaro är viktig för att människor ska komma i arbete och för samarbetet med kommuner i enlighet med ovan lyft rapport framtagen av Unionen. Fysisk närvaro kan lägga en grund för att överbrygga integrationsutmaningar samt motverka klyftor vid användande av digitala tjänster.

Polisens närvaro är viktig för brottsförebyggande arbete på regional nivå och bidrar också med ett tydligt signalvärde för länets medborgare. Länsstyrelsen har i uppdrag att stödja den regionala samordningen av det brottsförebyggande arbetet. Kommuner, tillsammans med polisen, näringslivet och det civila samhället är viktiga brottsförebyggande aktörer.

Skatteverkets ambition är att den personliga kontakten ska upplevas som enkel, korrekt och trygg. Genom att erbjuda service via flera olika kanaler ges invånarna bättre förutsättningar att ta tillvara sina rättigheter och fullgöra sina skyldigheter. Servicekontoren spelar en viktig roll för personer som behöver stöd i kontakten med myndigheter eller som har svårt att använda digitala tjänster. Den fysiska servicen bidrar också till att upprätthålla statens närvaro och tillgänglighet i länet. Skatteverkets övriga service, såsom telefonservice och digitala tjänster, är i huvudsak oberoende av geografisk plats och tillgänglig för invånare i hela landet.

Länsstyrelsen vill lyfta vikten av Statens Servicecenters närvaro i orter med utanförskapsområden och kan konstatera att ett servicekontor i Motala

[33] Forskningsrapport Linköpings Universitet - Access without inclusion - Practising social rights and responsibilities in disadvantaged neighbourhoods of a digital welfare state av Ahmed Kaharevic.
[34] Unionens rapport: Arbetsförmedlingens lokala reträtt: Halverad närvaro och fördubblade avstånd.

saknas. Statens servicecenter ansvarar för servicekontorens lokalisering och utveckling. För frågor om kontorens geografiska placering, tillgänglighet och framtida utformning hänvisar flera servicegivande myndigheter till samverkan med Statens servicecenter. Myndigheten har inte inkommit med ett regionalt svar vilket gör att länsstyrelsen inte har möjlighet att göra en bedömning för länet.

En samordnad myndighetsservice ger enskilda och företag en samlad service. För både staten och innevånarna i stort kan det innebära samordningsvinster och kostnadseffektiva lösningar, ibland dock på bekostnad av närhet och restider. Angränsande kommuner i kringliggande län är av mindre karaktär och har få kontor som erbjuder service som medborgare i Östergötland kan ta del av. Länsstyrelsen gör också bedömningen att målgruppen i utanförskapsområden inte utnyttjar kontor i närliggande län. Tillgången till digitala lösningar är generellt lägre i utanförskapsområden som exempelvis Skäggetorp. Detta är något som lyfts i Ahmed Kaharevics avhandling, Access without inclusion - Practising social rights and responsibilities in disadvantaged neighbourhoods of a digital welfare state[35]. För de som är äldre, personer med låg utbildningsnivå, och de som är utrikes födda är tillgången till digitala lösningar ännu lägre. Man kan därmed se hur olika ojämlikhetsfaktorer förstärker varandra.

Det är också intressant hur de statliga myndigheterna samarbetar med berörda kommuner, både generellt men även specifikt i socioekonomiskt utsatta områden. Det kan exempelvis handla om Polismyndigheten och brottsförebyggande arbete eller Arbetsförmedlingen i frågor som rör arbetsmarknad och integration.

Kommuner och lokala aktörer har ett behov av samverkan med statliga myndigheter inom olika områden. När lokal närvaro brister leder det till olika utmaningar för kommunerna och andra lokala aktörer. Länsstyrelsen genomför exempelvis en årlig lägesbildsenkät till länets kommuner rörande mottagande av nyanlända, ensamkommande barn och skyddsbehövande från Ukraina. Enkäten innehåller även frågor som rör samhällsorientering och länsstyrelsernas statsbidrag. Där gör länets kommuner en bedömning av hur samverkan fungerat med Arbetsförmedlingen. Där framkommer synpunkter som att det är svårt komma i kontakt med Arbetsförmedlingen rörande individers ärenden när det inte finns ett fysiskt kontor i kommunen, vilket innebär att man måste ta med berörd individ till en närliggande kommun för att de ska kunna få hjälp. Kommunerna upplever också att det är svårt att få till samverkan.

[35] Forskningsrapport Linköpings Universitet - Access without inclusion - Practising social rights and responsibilities in disadvantaged neighbourhoods of a digital welfare state av Ahmed Kaharevic

Ett annat exempel berör både Arbetsförmedlingen genom Arbetsförmedlingsförordningen 2 § och Försäkringskassan i Socialförsäkringsbalken 6 § som har en lagstadgad samverkansplikt att bidra till strukturerad samordning, och deltagande i lokala ledningsgrupper för personliga ombud är enligt förordningen om statsbidrag (2017:80) ett formellt krav för att kommunen ska beviljas statsbidrag. Länsstyrelsen noterar att statliga myndigheter, utifrån organisation och ansvarsindelning, kan ha svårt att vara närvarande och aktiva i dessa möten. Detta leder till att berörda kommuner inte bara riskerar att förlora finansiering då en ledningsgrupp med myndigheterna är ett krav för att få statsbidrag, utan det underminerar också möjligheten att erbjuda samordnat stöd. Individer med psykisk funktionsnedsättning lämnas utan nödvändig samverkan vilket innebär ökad risk för systembrister, försämrad hälsa och social utsatthet som följd. I Östergötland har det skapats en gemensam ledningsgrupp på länsnivå, i stället för kommunnivå, för att myndigheterna ska kunna delta och kommunerna få berättigad finansiering. Länsstyrelsen bedömer att statlig närvaro, särskilt i utanförskapsområden, blir mest effektiv om den sker i samverkan med andra offentliga aktörer och det civila samhället.

Statens närvaro är inte enbart en faktor som bidrar till att erbjuda ett diversifierat utbud av både service genom ökad tillgänglighet och arbetstillfällen i länets kommuner. Länsstyrelsen har, i tidigare rapporter, lyft att den statliga närvaron bidrar till att både myndigheter, organisationer och dess anställda handlar och konsumerar varor och tjänster lokalt och regionalt. Det inverkar positivt på utveckling för företag, aktuell kommun och tillgängliga arbetstillfällen i fler branscher än inom staten. Det bidrar till möjligheter för individer och deras familjer att etablera sig i hela länet vilket underlättar rekrytering till anställningar inom näringslivet och i kommunernas verksamheter, särskilt i länets mindre kommuner.

En bedömning från Länsstyrelsen, vad gäller tillgänglighet till servicegivande myndigheter, är att flera olika aspekter skulle behöva vägas in. Det kan vara tillgänglighet till kollektivtrafik, tillgång till fortskaffningsmedel, öppettider, med mera. Myndigheters lokalisering och antal besökskontor påverkar tillgängligheten. Nämnda faktorer utgör viktiga delar men en djupare kartläggning med fler variabler skulle vara av värde för att göra en fördjupad helhetsbedömning av vilken nivå som är både kostnadseffektiv och tillräcklig för statlig service och tillgänglighet.

Referenser

Skriftliga underlag

Skriftliga underlag

Länsstyrelsen i Örebro län (2021) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*
Länsstyrelsen i Örebro län (2023) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*
Länsstyrelsen i Örebro län (2024) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*
Länsstyrelsen i Örebro län (2026) *Kartläggning av besökskontor hos de servicegivande myndigheterna*

Prop. 20218/19:47 *Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service*

Statistiska källor

Statistiska centralbyrån, *Befolkningsstatistik*
Statistiska centralbyrån, *Företagsdatabasen* (FDB)
Statistiska centralbyrån, *Befolkningens arbetsmarknadsstatus* (BAS)

Internetkällor

Definitioner för färdiga tabellpaket. 2026.
Scb.se
https://www.scb.se/vara-tjanster/bestall-data-och-statistik/regionala-statistikprodukter/statistikpaket/definitioner-for-tabellpaket/#ampak
Hämtad 2026-03-20

Korrigering av Fördjupad analys av utanförskap 2024. 2026
Scb.se
https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/ovrigt/ovrigt/ovriga-publikationer-statistik/pong/publikationer/fordjupad-analys-om-utanforskap.-slutrapport-regeringsuppdrag-20242
Hämtad 2026-03-20

Lista över alla 179 områden på Utanförskapets karta. 2026
Regeringen.se
https://www.regeringen.se/regeringens-politik/arbete-mot-utanforskap/lista-179-omraden-pa-utanforskapets-karta/
Hämtad 2026-03-20

Besök servicekontor. 2026
Statenssc.se
https://www.statenssc.se/besok-servicekontor
Hämtad 2026-04-10

Övrigt

Unionens rapport: Arbetsförmedlingens lokala reträtt: Halverad närvaro och fördubblade avstånd

Arbetsförmedlingens lokala reträtt: Halverad närvaro och fördubblade avstånd | Unionen

Hämtad 2026-05-06

Forskningsrapport Linköpings Universitet - Access without inclusion - Practising social rights and responsibilities in disadvantaged neighbourhoods of a digital welfare state av Ahmed Kaharevic

Access without inclusion: Practising social rights and responsibilities in disadvantaged neighbourhoods of a digital welfare state

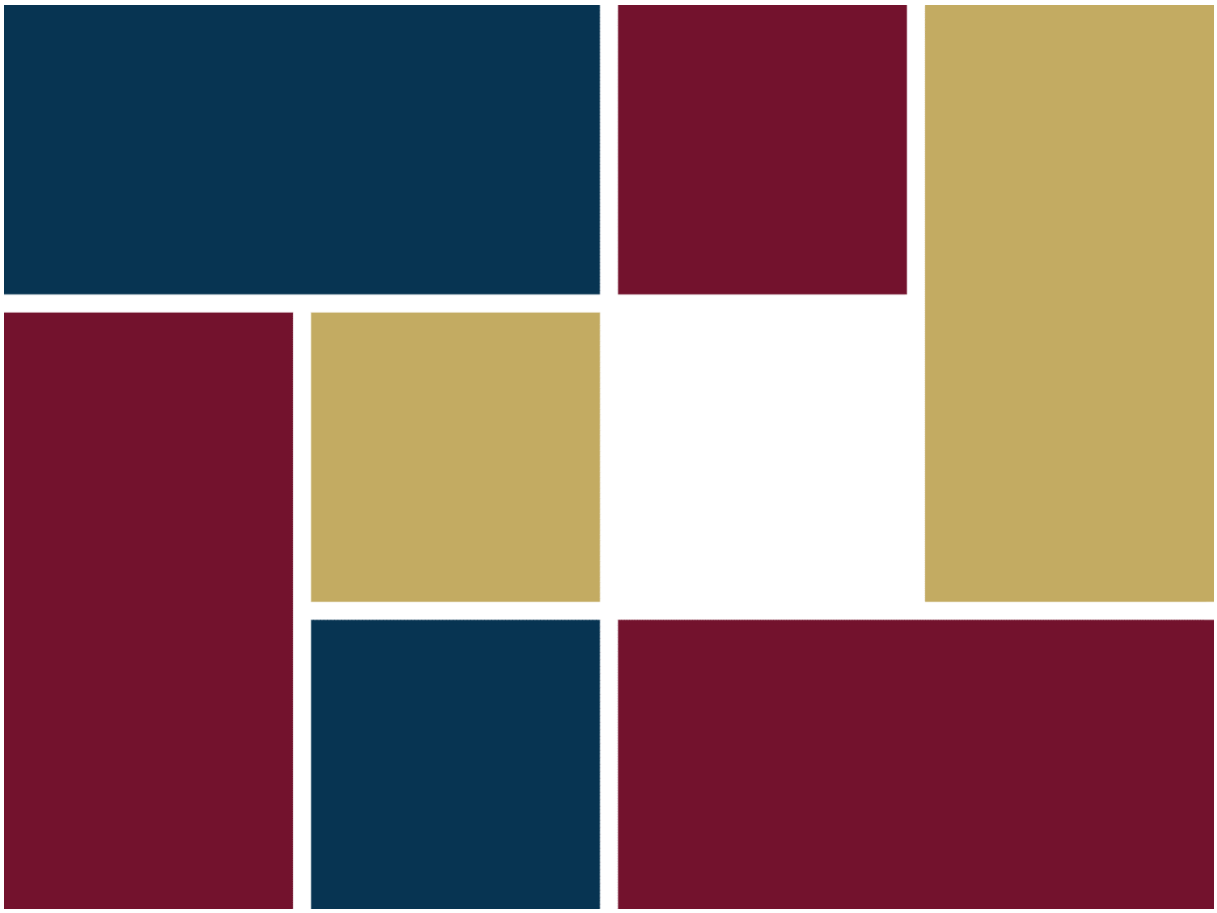
Hämtad 2026-05-06

Bilagor

Bilaga 1: Statliga myndigheter, antal arbetsställen och antal kommuner med arbetsställen i länet 2025

Myndighet	Antal arbetsställen	Antal kommuner med arbetsställen
Arbetsförmedlingen	4	3
Arbetsmiljöverket	1	1
Centrala studiestödsnämnden	1	1
Ekobrottsmyndigheten	1	1
Etikprövningsmyndigheten	1	1
Fortifikationsverket	3	3
Försvarets materielverk	1	1
Försvarsmakten	1	1
Försäkringskassan	3	3
Kriminalvården	9	3
Kronofogdemyndigheten	1	1
Lantmäteriet	1	1
Linköpings universitet	3	2
Livsmedelsverket	1	1
Luftfartsverket	3	2
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	1	1
Länsstyrelsen i Östergötlands län	3	2
Migrationsverket	2	1
Polismyndigheten	25	12
Riksarkivet	1	1
Rättsmedicinalverket	1	1
Sjöfartsverket	3	1
Skatteverket	2	2
Skogsstyrelsen	1	1
Specialpedagogiska skolmyndigheten	1	1
Statens försvarshistoriska museer	1	1

Myndighet	Antal arbetsställen	Antal kommuner med arbetsställen
Statens geotekniska institut	1	1
Statens institutionsstyrelse	1	1
Statens jordbruksverk	5	5
Statens servicecenter	5	3
Statens skolinspektion	1	1
Statens väg- och transportforskningsinstitut	1	1
Statens historiska museer	1	1
Sveriges Domstolar	4	2
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	1	1
Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI	1	1
Trafikverket	7	3
Transportstyrelsen	1	1
Tullverket	1	1
Åklagarmyndigheten	2	2
Totalt	**107**	**12**

Länsstyrelsen
Östergötland

www.lansstyrelsen.se